

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ.....	IX
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΥΛΗΣ.....	XIII
ΣΥΝΟΨΗ/SYNOPSIS/SYNOPSE/SÍNOPSIS....	XV
ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΧΗΜΑΤΩΝ.....	XXXVII
ΠΙΝΑΚΑΣ ΕΙΚΟΝΩΝ.....	XXXVIII
ΛΕΞΕΙΣ – ΚΛΕΙΔΙΑ.....	XXXIX
ΚΥΡΙΟΤΕΡΕΣ ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ.....	XLI
ΕΙΣΑΓΩΓΗ: ΣΔΙΤ και ενεργειακή απόδοση δημοσίων κτιρίων με έμφαση στο δικαίωμα στο νερό.....	1
1. Το αντικείμενο μελέτης.....	1
2. Το νερό και το αέναον (αρχή της αειφορίας).....	2
3. Οι γενεές των θεμελιωδών δικαιωμάτων.....	4
4. Η εξέλιξη των επιστημών με έμφαση στην υδραυ- λική επανάσταση.....	9
5. Το δικαίωμα στο νερό ως δικαίωμα τρίτης γενεάς..	12
6. Το δικαίωμα στο νερό στην περίοδο των δικαιω- μάτων τέταρτης γενεάς.....	15
7. Το δικαίωμα στο νερό και η απαγόρευση της υ- δρορωγμάτωσης στη Γαλλία.....	20

8. Το δικαίωμα στην αέναη παροχή ύδατος και στην ενεργειακή χειμερία ανακωχή στις κύριες κατοικίες στη Γαλλία.....	25
9. Η γενέθλιος απόφαση ΣτΕ 1906/2014 για το συνταγματικής ισχύος δικαίωμα στο νερό.....	27
10. Υπόθεση και δομή της εργασίας.....	31
ΜΕΡΟΣ 1. Νομική προσέγγιση των ΣΔΙΤ.....	32
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1. Εισαγωγή στις δημόσιες συμβάσεις.....	32
1.1.1 Γένεση και εξέλιξη των ΣΔΙΤ και η Επιτροπή των Ηνωμένων Εθνών για το Εμπορικό Δίκαιο.....	32
1.1.2 Η παραδοσιακή προσέγγιση της αποστράγγισης της λίμνης Πτεχών.....	37
1.1.3 Η αποστράγγιση της λίμνης Πτεχών με έμφαση στο δικαίωμα στο νερό.....	38
1.1.4 Ευρύτερη προσέγγιση της αρχαιοελληνικής καταγωγής της τεχνικής νομοθεσίας.....	42
1.1.5 Η παραχώρηση στη γαλλική έννομη τάξη.....	42
1.1.6 Το άνοιγμα των παραχωρήσεων στη διαχείριση των μουσείων.....	45
1.1.7 Το προϊσχύσαν καθεστώς της παραχώρησης στην ελληνική έννομη τάξη.....	46
1.2 Ο Ν. 4281/2014 για τις δημόσιες συμβάσεις....	49
1.2.1 Η ενοποίηση του καθεστώτος ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων κατά το Ν. 4281/2014....	50
1.2.2 Μία δύσκολη έναρξη.....	51
1.2.3 Οι βασικότερες αλλαγές με το Ν. 4281/2014	51
1.2.4 Κριτήρια ανάθεσης συμβάσεων.....	61
1.2.5 Επιλογή διαδικασίας ανάθεσης.....	62
1.2.6 Εφαρμογή του Ν. 4281/2014 στις ΣΔΙΤ.....	63

1.3 Οι Οδηγίες 2014/23/ΕΕ, 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ και οι νόμοι ενσωμάτωσης.....	65
1.3.1 Οι Οδηγίες 2014/23/ΕΕ, 2014/24/ΕΕ και 2014/25 ΕΕ.....	65
1.3.2 Γενικές διατάξεις του Ν. 4412/2016.....	66
1.3.3. Διατάξεις του Ν. 4412/2016 για την ανάθεση δημοσίων έργων.....	72
1.3.4 Το Βιβλίο ΙΙ του Ν. 4412/2016.....	76
1.3.5 Διατάξεις του Βιβλίου ΙΙΙ για τη διακυβέρνηση.....	79
1.3.6 Διατάξεις του Ν. 4412/2016 για έννομη προστασία: η καινοτομία της ΑΕΠΠ.....	81
1.3.7 Η παροχή έννομης προστασίας από το διοικητικό δικαστή.....	89
1.3.8 Μεταβατικές διατάξεις του Ν. 4412/2016.....	94
1.3.9 Σκοπός και πεδίο εφαρμογής του Ν. 4413/2016 για τις παραχωρήσεις.....	98
1.3.10 Το θεμελιώδες δικαίωμα των Ευρωπαίων πολιτών στο νερό.....	100
1.3.11 Ερμηνευτική προσέγγιση του αποκλεισμού του νερού από το πεδίο της Οδηγίας 23/2014/ΕΕ και παραλληλισμός με την παθητική χορηγία.....	101
1.3.12 Ρυθμίσεις του Ν. 4413/2016 για τις παραχωρήσεις.....	107
1.3.13 Ρυθμίσεις του Ν. 4413/2016 για την έννομη προστασία.....	112
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2. Έννοια και προσυμβατικό στάδιο των ΣΔΙΤ.....	115
2.1 Εισαγωγή στην έννοια των ΣΔΙΤ.....	115
2.1.1 Έννοια των ΣΔΙΤ, επιλέξιμοι φορείς.....	115

2.1.2 Η καινοτομία της εταιρείας ειδικού σκοπού.....	116
2.1.3 Ο σωφρονισμός ασύμβατος με ΣΔΙΤ.....	117
2.1.4 Η αμφισβήτηση του ομοσπονδιακού contracting out των φυλακών στις ΗΠΑ.....	120
2.1.5 Η θνησιγενής νομοθετική πρωτοβουλία στο Ισραήλ.....	122
2.1.6 Πεδίο εφαρμογής του νόμου για τις ΣΔΙΤ.....	123
2.2 Εισαγωγή στο προσυμβατικό στάδιο των ΣΔΙΤ	125
2.2.1 Κεντρικός υποστηρικτικός μηχανισμός.....	125
2.2.2 Το ζήτημα των μεγάλων καθυστερήσεων.....	127
2.2.3 Εγχείρημα εντονότερης και ταχύτερης αξιοποίησης των ΣΔΙΤ.....	129
2.2.4 Παράγοντες επιτυχίας των ΣΔΙΤ και το ζήτημα του Ελεγκτικού Συνεδρίου.....	134
2.2.5 Μη ζητηθείσες προτάσεις για ΣΔΙΤ.....	138
2.2.6 Γενικές αρχές στο πλαίσιο των διαδικασιών ανάθεσης.....	140
2.2.7 Προστασία του περιβάλλοντος και βιώσιμη και αιεφόρος ανάπτυξη με έμφαση στο δικαίωμα στο νερό.....	144
2.2.8 Η γενική αρχή της αναλογικότητας ή αναλογίας.....	147
2.2.8.1 Η πρώτη καλλιέργεια της αναλογίας στην ιστορία της ανθρωπότητας.....	147
2.2.8.2 Ισχύς και ερμηνευτική προσέγγιση της αναλογικότητας.....	148
2.2.9 Κριτήρια επιλογής και ανάθεσης.....	150
2.2.10 Διαδικασίες ανάθεσης.....	152
2.2.11 Ανταγωνιστικός διάλογος.....	154
2.2.12 Εξαιρετική διαδικασία εφαρμογής διατάξεων νόμου περί ιδιωτικοποιήσεων.....	157
2.2.13 Περιβαλλοντική αδειοδότηση.....	158

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3. Κύριο στάδιο των ΣΔΙΤ.....	160
3.1 Η ομαλή εκτέλεση του κύριου σταδίου των ΣΔΙΤ.....	160
3.1.1 Συμβατικό πλαίσιο και ειδικές ρυθμίσεις	160
3.1.2 Το ζήτημα της εποπτείας από ανεξάρτητο τρίτο.....	162
3.1.2.1 Και ανεξάρτητος επόπτης στις ΣΔΙΤ της ευρυζωνικότητας.....	164
3.1.2.2 ...Και ανεξάρτητος ελεγκτής επιβλεπόμενος από την ΕΕΤΤ.....	167
3.1.3. Χρηματοδότηση.....	169
3.1.3.1 Μέσα και είδη της χρηματοδότησης.....	169
3.1.3.2 Συμβάσεις των Δημοσίων Φορέων και των δανειστών της Εταιρείας Ειδικού Σκοπού..	172
3.1.4 Νομικά θέματα.....	172
3.1.5 Αρχαιολογικά ευρήματα και η αρχή της ταχύτητας.....	174
3.1.6 Παρατηρήσεις από τα εμπειρικά δεδομένα της εφαρμογής των ΣΔΙΤ.....	175
3.2 Η επίλυση διαφορών.....	181
3.2.1 Διαδικασίες ηπιότερες της διαιτησίας.....	181
3.2.2 Διαιτησία και το ζήτημα της απαγόρευσης δίκης.....	184
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4. Κτιριακά αντικείμενα ΣΔΙΤ και παραπλήσιοι θεσμοί πολιτισμού	188
4.1. Κτίρια του ΣΔΙΤ.....	188
4.1.1 Παροχή υπηρεσιών υγείας.....	188
4.1.1.1 Προβληματική για την αρχιτεκτονική των μονάδων υγείας.....	188
4.1.1.2 Το ζήτημα του ελλείμματος στην καταπολέμηση ασθενειών.....	190
4.1.2 Μουσεία και ΣΔΙΤ.....	191

4.1.2.1 Κριτική προσέγγιση της διαρρύθμισης των σύγχρονων μουσείων.....	192
4.1.2.2 ΣΔΙΤ και μουσειακά κτιριακά αντικείμενα.....	193
4.1.2.3 Η αποτυχία στο Λιντς.....	194
4.1.2.4 Η αποτυχία στις Βερσαλλίες.....	195
4.1.2.5 Συμπερασματικές κρίσεις από την εμπειρία των δύο μουσείων.....	197
4.2 Ευρύτεροι θεσμοί του πολιτισμού και ΣΔΙΤ.....	198
4.2.1 Αποτροπή κατασκευής κτιριακού αντικειμένου ομόλογου με ενταγμένο στο πρόγραμμα ΣΔΙΤ.....	198
4.2.2 Η σύμβαση πολιτιστικής χορηγίας ως άτυπη ΣΔΙΤ.....	201
4.2.3 Η σύμβαση χορηγίας για την τουριστική ανάπτυξη και προβολή της Ελλάδας ως άτυπη ΣΔΙΤ.....	204
ΜΕΡΟΣ 2. Νομική προσέγγιση της ενεργειακής απόδοσης δημοσίων κτιρίων.....	207
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1. Εισαγωγή στο Δίκαιο Περιβάλλοντος και στο Δίκαιο της Ενεργειας για τα κτίρια.....	207
1.1 Πτυχές του Δικαίου Περιβάλλοντος.....	207
1.1.1 Επιτομή της εξέλιξης της νομοθεσίας για τα κτίρια.....	208
1.1.2 Απαρχή της ευρωπαϊκής περιβαλλοντικής νομοθεσίας.....	209
1.1.3 Διεθνές περιβαλλοντικό «ήπιο δίκαιο».....	212
1.2 Το Δίκαιο Κλιματικής Αλλαγής.....	214
1.2.1 Οι διεθνείς συμβάσεις.....	214

1.2.2 Η νομολογιακή αναγνώριση του καθολικού δικαιώματος στη συγκράτηση της κλιματικής αλλαγής.....	217
1.2.3 Η νομολογιακή ενίσχυση: “Climate change for families”	220
1.2.4 Το θεωρητικό υπόβαθρο: ο Χάρτης του Όσλο με αναγνώριση του απειλούμενου δικαιώματος στο νερό.....	221
1.3 Εισαγωγή στο Δίκαιο της Ενέργειας και στο θεμελιώδες δικαίωμα στην ενέργεια.....	222
1.3.1 Η Οδηγία 2010/30/ΕΕ για την ένδειξη κατανάλωσης ενέργειας προϊόντων.....	226
1.3.2 Η «Domotique».....	229
1.3.3 Γαλλική νομοθεσία για την ενεργειακή απόδοση κτιρίων.....	233
1.3.4 Ο Ν. 3661/2008 για τα μέτρα για τη μείωση της ενεργειακής κατανάλωσης των κτιρίων..	236
1.3.5 Έλλειμμα επιχειρησιακού σχεδίου για τους ενεργειακούς και τους πολιτιστικούς πόρους του περιβάλλοντος.....	238
1.3.6 Ο Ν. 3855/2010 για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης κατά την τελική χρήση και τις ενεργειακές υπηρεσίες.....	239
1.3.6.1 Ο ορισμός της ενεργειακής απόδοσης με βάση την αναλογία.....	241
1.3.6.2 Καινοτομίες και μέτρα.....	245
1.3.7 Πράσινες δημόσιες συμβάσεις.....	247
1.3.8 Πτυχές του περιεχομένου του ΝΟΚ.....	250
1.3.8.1 Ο ΝΟΚ με έμφαση στα φυτεμένα δώματα..	251
1.3.8.2 Η ρήτρα πρασίνου με έμφαση στο δικαίωμα στο νερό.....	253
1.3.8.3 Πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα φυτεμένων δωματίων.....	254

1.3.8.4 Εμπειρικά δεδομένα για ενδεχόμενο φυτε- μένο δώμα.....	256
1.3.8.5 Κίνητρα για τη δημιουργία κτιρίων ελάχι- στης ενεργειακής κατανάλωσης.....	258
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2. Συμβάσεις Ενεργειακής Από- δοσης (ΣΕΑ).....	261
2.1 Εισαγωγή στη Σύμβαση Ενεργειακής Απόδο- σης (ΣΕΑ).....	261
2.1.1 Η ΕΕΥ	261
2.1.2 Βασικά χαρακτηριστικά της ΣΕΑ.....	266
2.2 Νομικό καθεστώς των ΣΕΑ.....	267
2.2.1 Τύπος και συμβαλλόμενα μέρη στη ΣΕΑ.....	267
2.2.2 Περιεχόμενο της ΣΕΑ.....	268
2.2.3 Συμβαλλόμενα μέρη: ένα θεμελιώδες δικαί- ωμα τέταρτης γενεάς.....	269
2.2.4 Δικαιώματα και υποχρεώσεις των συμβαλ- λομένων.....	272
2.2.5 ΣΕΑ και ΣΔΙΤ.....	274
2.2.6 Εμπράγματα Ασφάλειες.....	277
2.3 Υποδείγματα τύπων ΣΕΑ.....	278
2.3.1 Υπόδειγμα Σύμβασης Διαμοιραζομένου Ο- φέλους.....	279
2.3.2 Υπόδειγμα Σύμβασης Εγγυημένης Απόδο- σης.....	279
2.3.3 Πρόγραμμα Μέτρησης και Επαλήθευσης.....	282
2.3.4 Ενσωμάτωση του Διεθνούς Πρωτοκόλλου Μέτρησης και Επαλήθευσης με έμφαση στο δικαίωμα στο νερό και στο Κατασκευαστικό Δίκαιο.....	283
2.3.5 Τουριστικό παράδειγμα Σύμβασης Εγγυημέ- νης Απόδοσης.....	285

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: Εισαγωγή στην ενεργειακή απόδοση κτιρίων κατά τον ομώνυμο Ν. 4122/2013.....	289
3.1 Γενική αναφορά στο περιεχόμενο του Ν. 4122/2013.....	289
3.1.1 Ο Ν. 4122/2013 και ο νέος ΚΕΝΑΚ.....	290
3.1.2 Οι ΤΟΤΕΕ.....	292
3.1.3 Βασικοί ορισμοί του Ν. 4122/2013 για την ενεργειακή απόδοση κτιρίων.....	295
3.1.4 Θέσπιση μεθοδολογίας υπολογισμού ενεργειακής απόδοσης κτιρίων με έμφαση στο δικαίωμα στο νερό.....	300
3.1.5 Ελάχιστες απαιτήσεις ενεργειακής απόδοσης βάσει βέλτιστων επιπέδων.....	303
3.1.6 Η ευρωπαϊκή καταδίκη της Ελλάδας για τα βέλτιστα επίπεδα.....	304
3.1.7 Οι αιτίες της πανευρωπαϊκής πρωτιάς της Ισπανίας και της Ελλάδας στις παραβάσεις του Δικαίου Περιβάλλοντος.....	307
3.1.7.1 Η ισπανική περίπτωση.....	308
3.1.7.2 Η ελληνική περίπτωση.....	316
3.1.8 Το ζήτημα της μελέτης σκοπιμότητας.....	322
3.1.9 Ηλιοκεντρική παραγωγή ΖΝΧ με έμφαση στο δικαίωμα στο νερό.....	323
3.1.10 Αναβάθμιση της ενεργειακής απόδοσης υφιστάμενων κτιρίων.....	325
3.1.11 Τεχνικά συστήματα κτιρίων.....	326
3.1.12 Κτίρια με σχεδόν μηδενική κατανάλωση ενέργειας.....	326
3.1.13 Το ζήτημα των κινήτρων βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης.....	330
3.2 Το ΠΕΑ.....	332
3.2.1 Ο σκοπός του ΠΕΑ.....	332

3.2.2 Η διαδικασία έκδοσης ΠΕΑ.....	333
3.2.3 Αμοιβή έκδοσης ΠΕΑ.....	335
3.2.4 Χρονική ισχύς του ΠΕΑ.....	336
3.2.5 Το ΠΕΑ ως ετικέτα: Η πρώτη σελίδα.....	337
3.2.6 Το ΠΕΑ ως ετικέτα: Η δεύτερη σελίδα.....	341
3.2.7 Συστάσεις (σενάρια).....	342
3.2.8 Η κατηγορία συστάσεων για επεμβάσεις στο κέλυφος.....	344
3.2.9 Η κατηγορία συστάσεων για επεμβάσεις στις εγκαταστάσεις.....	347
3.2.10 Συστάσεις για επεμβάσεις σε κτίρια του τριτογενούς τομέα.....	353
3.2.11 Θέματα οικοδομικών αδειών.....	354
3.2.12 Υποχρέωση έκδοσης ΠΕΑ.....	359
3.2.13 Οι εξαιρέσεις από την υποχρέωση έκδοσης ΠΕΑ.....	363
3.2.14 Η περίπτωση της έκδοσης ΠΕΑ για τα διατηρητέα.....	365
3.2.15 Επίδειξη του ΠΕΑ.....	366
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: Ενεργειακή επιθεώρηση κτιρίων και έλεγχος κατά το Ν. 4122/2013.....	369
4.1 Ενεργειακή επιθεώρηση κτιρίων.....	369
4.1.1 Αντικείμενο της ενεργειακής επιθεώρησης και το ζήτημα των αυθαιρέτων τμημάτων....	369
4.1.2 Επιθεώρηση Συστημάτων Θέρμανσης και Συστημάτων Κλιματισμού.....	370
4.1.3 Εκθέσεις Επιθεώρησης Συστημάτων Θέρμανσης και Κλιματισμού.....	372
4.1.4 Απαιτούμενα προσόντα Ενεργειακών Επιθεωρητών.....	373
4.1.5 Τάξεις των Ενεργειακών Επιθεωρητών.....	375

4.1.6 Ασυμβίβαστα των Ενεργειακών Επιθεωρητών.....	381
4.1.7 Μητρώο Ενεργειακών Επιθεωρητών, Αρχείο Επιθεωρήσεως Κτιρίων.....	382
4.1.8 Απαιτούμενα δικαιολογητικά, διαδικασία εγγραφής στο Μητρώο Ενεργειακών Επιθεωρητών: η νομική απελευθέρωση του ρόλου τους.....	384
4.1.9 Το ζήτημα της διάρκειας ισχύος των αδειών των ενεργειακών επιθεωρητών.....	387
4.2 Ο έλεγχος της επιθεώρησης.....	391
4.2.1 Ανεξάρτητο σύστημα ελέγχου της επιθεώρησης.....	391
4.2.2 Διαδικασία ανάκλησης / αντικατάστασης των ΠΕΑ και Εκθέσεων Επιθεώρησης.....	393
4.2.3 Οι διοικητικές κυρώσεις.....	395
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5. Γενικές διατάξεις για την ενσωμάτωση της Οδηγίας 2012/27/ΕΕ για την ενεργειακή απόδοση, του Ν. 4342/2015.....	402
5.1 Η Οδηγία 2012/27/ΕΕ για την ενεργειακή απόδοση.....	402
5.1.1 Η Οδηγία 2012/27/ΕΕ για την ενεργειακή απόδοση σε αντικατάσταση της Οδηγίας 2006/32/ΕΚ.....	402
5.1.2 Τριπλό εγχείρημα ενσωμάτωσης.....	404
5.2 Γενικές διατάξεις του Ν. 4342/2015 για την ενσωμάτωση της Οδηγίας 2012/27/ΕΕ.....	406
5.2.1 Σκοπός – αντικείμενο και ορισμός της ενεργειακής απόδοσης και ορισμοί.....	406
5.2.2 Στόχος ενεργειακής απόδοσης.....	407

5.2.3 Εθνικά Σχέδια Δράσης Ενεργειακής Απόδοσης (ΕΣΔΕΑ) και εκθέσεις για την ανακαίνιση κτιρίων.....	410
5.2.4 Τα μέτρα εναλλακτικής πολιτικής κατά το τρίτο ΕΣΔΕΑ.....	415
5.2.5 Το θεμελιώδες δικαίωμα στην απόλαυση της ενέργειας με οικονομία και το αδιέξοδο της ενέργειας από λιγνίτη.....	417
5.2.6 Έξυπνοι μετρητές: το θεμελιώδες δικαίωμα στην ενεργειακή αυτοδιαχείριση και αυτονομία.....	421
5.2.7 Έξυπνοι μετρητές: το θεμελιώδες δικαίωμα στην απόλαυση της ενέργειας με δημόσια υγεία;	425
 ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6. Ειδικές για την ενσωμάτωση της Οδηγίας 2012/27/ΕΕ για την ενεργειακή απόδοση διατάξεις και άλλες διατάξεις του Ν. 4342/2015.....	
6.1 Ειδικές διατάξεις για την ενσωμάτωση της Οδηγίας 2012/27/ΕΕ στο Ν. 4342/2015.....	427
6.1.1 Υποδειγματικός ρόλος κτιρίων των δημοσίων φορέων ως ιδιοκτητών.....	427
6.1.2 Ενεργειακή απόδοση στις αγορές από δημόσιους φορείς.....	429
6.1.3 (Δικαίωμα -) καθήκον ενεργειακής εξοικονόμησης κατά «1,5%»: «Καθεστώς επιβολής ενεργειακής απόδοσης».....	431
6.1.4 Δικαίωμα (-καθήκον) ενεργειακής εξοικονόμησης κατά 1,5%: «Εναλλακτικά μέτρα πολιτικής από το δημόσιο τομέα».....	436

6.1.5 Η Ενεργειακή Ένωση και το «Χειμερινό Πακέτο».....	440
6.1.6 Ενεργειακοί έλεγχοι και συστήματα ενεργειακής διαχείρισης.....	452
6.1.7 Μέτρηση.....	466
6.1.8 Η μετατόπιση της υποχρέωσης εγκατάστασης ατομικών μετρητών στους ιδιοκτήτες στην Ιταλία.....	471
6.1.9 Καθιέρωση του δικαιώματος αυτονομίας της θέρμανσης στην Ιταλία.....	473
6.1.10 Προς τη νομολογιακή «υπονόμευση» του δικαιώματος αυτονομίας της θέρμανσης στην Ιταλία;.....	479
6.1.11 Συσχέτιση του δικαιώματος αυτόνομης θέρμανσης με τη χρήση ατομικών μετρητών στην Ιταλία.....	481
6.1.12 Το δικαίωμα αυτόνομης θέρμανσης κατά την καταργημένη διάταξη της παρ. 8 αρ. 11 του Ν. 4342/2015.....	482
6.1.13 Η αλλαγή του συστήματος κεντρικής θέρμανσης κατόπιν του Ν. 4495/2017.....	486
6.1.14 Το δικαίωμα στην αυτόματη θέρμανση κατόπιν του Ν. 4495/2017: συνιδιοκτήτης έναντι του «συνδίκου» (διαχειριστή).....	488
6.1.15 Το δικαίωμα απαλλαγής από τις δαπάνες κατανάλωσης καυσίμου.....	495
6.1.16 Το δικαίωμα αυτόνομης θέρμανσης σε οικοδομές χωρίς εγκατάσταση κεντρικής θέρμανσης.....	502
6.1.17 Τιμολόγηση.....	503
6.1.18 Ενημέρωση και ενθάρρυνση των καταναλωτών.....	503

6.1.19 Διοικητικές κυρώσεις στις υπόχρεες ελέγχου επιχειρήσεις.....	504
6.1.20 Διοικητικές κυρώσεις στους ενεργειακούς ελεγκτές.....	506
6.1.21 Κοινές διατάξεις για τις διοικητικές κυρώσεις.....	507
6.2 Απόδοση κατά τον ενεργειακό εφοδιασμό.....	509
6.3 Οριζόντιες διατάξεις σχετικές με την ενσωμάτωση της Οδηγίας 2012/27/ΕΕ.....	510
6.3.1 Γενική επισκόπηση των ρυθμίσεων.....	511
6.3.2 Το ζήτημα του Ειδικού Ταμείου Ενεργειακής Απόδοσης κατά το άρ. 21.....	514
6.4 Πτυχές από άλλες διατάξεις του Ν. 4342/2015.	517
6.4.1 Σχέδιο Δράσης για την Αντιμετώπιση της Ενεργειακής Πενίας.....	517
6.4.2 Η παροχή ηλεκτρικού ρεύματος ως άμεσο μέτρο του Ν. 4320/2015.....	520
6.4.3 Ενεργειακή ένδεια και ΕΕ.....	522
6.4.4 Το ΚΑΠΕ και οι συντελεστές μακρόπνοης ενεργειακής πολιτικής.....	524
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7. Οι ενεργειακές κοινότητες κατά το Ν. 4513/2018.....	527
7.1 Ευρωπαϊκή πρωτοπορία της Ελλάδας.....	527
7.2 Ορισμός και μέλη της ενεργειακής κοινότητας.	528
7.3 Σκοπός – Αντικείμενο δραστηριότητας ενεργειακής κοινότητας.....	531
7.4 Διαχείριση των πλεονασμάτων χρήσης ενεργειακής κοινότητας.....	535
7.5 Σύσταση και λύση ενεργειακής κοινότητας και συνεταιριστικό κίνημα.....	536
7.6 Οικονομικά κίνητρα και μέτρα στήριξης των ενεργειακών κοινοτήτων.....	539

7.7 Εικονικός ενεργειακός συμψηφισμός.....	543
7.8 Αποτίμηση του θεσμού των ενεργειακών κοινοτήτων.....	545
ΕΠΙΛΟΓΟΣ: Συμβάσεις απόδοσης τεχνικών έργων και τα δικαιώματα στον Ήλιο.....	547
1. Η υπόθεση εργασίας: Συσχέτιση του δικαιώματος στο νερό με οικολογικά δικαιώματα και την αρχή της αειφόρου ανάπτυξης.....	547
2. Αντιστροφή της υπόθεσης εργασίας: «Ενυδάτωση των δικαιωμάτων».....	555
3. Αποτίμηση του δικαίου ΣΔΙΤ και του δικαίου ενεργειακής απόδοσης κτιρίων.....	558
4. Εναλλαγή ρόλων στα δικαιώματα τέταρτης γενιάς.....	565
5. Πρόταση «δικαιωμάτων στον Ήλιο» σε ένα περιβάλλον υλικό και ενεργειακό.....	568
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ.....	575
1. Σχεδιάγραμμα αποσπασμάτων του ελληνικού Συντάγματος.....	575
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	577
ΕΛΛΗΝΙΚΗ.....	577
ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΗ.....	587

ΒΙΝΤΕΟ.....	597
ΕΠΙΜΕΤΡΟ: ΠΙΝΑΚΑΣ ΟΔΗΓΙΩΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΚΤΙΡΙΩΝ.....	599

ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΧΗΜΑΤΩΝ

Σχήμα 1. Οι γενεές των θεμελιωδών δικαιωμάτων.....	5
Σχήμα 2. Οι εποχές της επιστήμης από το 19 ^ο αιώνα.....	9
Σχήμα 3. Σταθμοί στη φιλελευθεροποίηση του καθεστώτος των φυλακών στο Η.Β.....	119
Σχήμα 4. Μεθοδολογία επίλυσης των διαφορών από σύμβαση ΣΔΙΤ.....	187
Σχήμα 5. Το Κράτος στις διαδικασίες υπαγωγής φυσικών αντικειμένων σε πολιτιστική χορηγία και ΣΔΙΤ.....	203
Σχήμα 6. Η ενεργειακή απόδοση κτιρίου κατά το Ν. 3855/2010.....	245
Σχήμα 7. Οι ανάγκες προς κάλυψη με την ετήσια κατανάλωση ενέργειας βάσει της οποίας προσδιορίζεται η ενεργειακή απόδοση κτιρίου	301
Σχήμα 8. Η διαβάθμιση του ΠΕΑ.....	338
Σχήμα 9. Η διαδικασία ολοκλήρωσης κατασκευής με απαίτηση έκδοσης ΠΕΑ.....	356
Σχήμα 10. Στοιχεία επαληθευτικά της Υπόθεσης εργασίας.....	548
Σχήμα 11. Ενδεικτικός κατάλογος ειδικών δικαιωμάτων στο πλαίσιο του θεμελιώδους δικαιώματος στην ενέργεια.....	552
Σχήμα 12. Διαβάθμιση των συνταγματικών εγγυήσεων για το περιβάλλον.....	554
Σχήμα 13. Η θεωρία «Ενυδάτωση των δικαιωμάτων».....	558

ΠΙΝΑΚΑΣ ΕΙΚΟΝΩΝ

Εικόνα 1. Ετικέτα ενέργειας και εκπομπών θερμοκηπίου στη Γαλλία.....	235
Εικόνα 2. Ετικέτα εκπομπών αερίων θερμοκηπίου.....	236
Εικόνα 3. Ετικέτα ενέργειας σε ελληνικό ΠΕΑ (προϊσχύσασα μορφή).....	339